

VEJLEDNING

om anvendelse af undervisningsportfolier

Denne vejledning retter sig til ansøgere til videnskabelige stillinger og bedømmelsesudvalg nedsat af Det Samfundsvidenskabelige Fakultet

Vejledningen omhandler alene undervisningsportfolier, og den supplerer således fakultetets generelle vejledninger til ansøgere og bedømmelsesudvalg

**DET SAMFUNDSVIDENSKABELIGE FAKULTET
AARHUS UNIVERSITET
OKTOBER 2005**

Indhold

Baggrund og mål for indførelse af undervisningsportfolier	3
Undervisningsportfoliens indhold	3
Vejledning om udformning af undervisningsportfolien	5
Vejledning om bedømmelse af undervisningskvalifikationer på grundlag af undervisningsportfolier.....	5

Baggrund og mål for indførelse af undervisningsportfolier

På Aarhus Universitet skal alle ansøgninger til videnskabelige stillinger opslået efter 1. april 2005 vedlægges en undervisningsportfolio. Dermed skal undervisningskvalifikationer og -erfaringer dokumenteres, således at der i lighed med dokumentationen af forskningsmæssige kvalifikationer kan indgå en bedømmelse heraf i bedømmelsesudvalgenes vurderinger og fakultetsledelsens ansættelsesbeslutninger.

Universitetets generelle regler herom findes på www.au.dk/da/politik/portfolio.

Reglerne er fastsat på baggrund af et rektoralt udvalgs udredningsarbejde. Udvalgets indstilling til rektor kan ses på www.sam.au.dk/pdf/vejl/indstilling_underv_portfolio_sep2004.pdf

Undervisningsportfolierne tjener også andre formål, idet de f.eks. kan udgøre en del af dokumentationsgrundlaget i forbindelse med lønforhandlinger og medarbejderudviklingssamtaler, ligesom de tjener som et personligt redskab for den enkelte medarbejder til kompetenceudvikling på det uddannelsesmæssige område. Det forventes derfor, at alle videnskabelige medarbejdere på lidt længere sigt vil have behov for at udarbejde og vedligeholde portfolier. Denne udvikling søges fremmet gennem den vejledning om undervisningsportfolier, der indgår i fakultetets kurser i universitetspædagogik.

Undervisningsportfoliens indhold

Undervisningsportfolien skal dokumentere *hvilke* undervisningsopgaver ansøgeren har løst, *hvordan* undervisningsopgaverne er blevet løst, og *hvorfor* de er håndteret på netop denne måde, og med hvilke *resultater*. Undervisningsportfolien er således andet og mere end et curriculum vitae på undervisningsområdet.

En undervisningsportfolio ved Aarhus Universitet skal ifølge universitetets regler indeholde følgende elementer:

1. Beskrivelse og dokumentation

- Gennemført undervisning (antal kurser, art og niveau)
- Gennemførte eksamensforløb
- Erfaringer med vejledning (speciale, ph.d. og lignende opgaver)
- Gennemførte kurser inden for universitetspædagogik eller andre pædagogiske kursusforløb
- Erfaringer med lærerteam, kollegial supervision o.l.
- Erfaringer med studieledelse og uddannelsesudvikling, herunder postgraduat - undervisning samt efter- og videreuddannelse
- Bidrag til udvikling af fagområder, fag eller discipliner
- Bidrag til lærebøger eller undervisningsmateriale
- Andre erfaringer inden for undervisning og universitetspædagogik
- Kommenterede eksempler på undervisningsplaner, anvendt undervisningsmateriale og vejledninger

Fremlagte eksempler kan blandt andet belyse sammenhænge med eksamensform, didaktiske forhold og forbindelsen til overordnede uddannelsesmål i henhold til studieordninger. Andre områder, der kan indgå i grundlaget for bedømmelsen, kan være forsøgs- og udviklingsprojekter, undervisningsrelaterede forskningsprojekter i samarbejde med andre institutioner, arbejde med nye arbejds- eller eksamensformer, tværfagligt samarbejde, IT, internationalisering, praktikforløb, efteruddannelseskurser og generel institutionsudvikling.

2. Evaluering

- Evalueringer fra studerende (mindst to forskellige hold)
- Udtalelser fra f.eks. studieleder, institutleder eller kursusledere bl.a. i forbindelse med pædagogisk udvikling

Evaluering af ansøgerens undervisning ønskes holdt inden for en relevant, systematisk ramme i form af almindelig undervisningsevaluering, udtalelser i forbindelse med deltagelse i kurser eller teamarbejde, eller udtalelser fra pædagogisk ledelse.

Bedømmelsesudvalg skal være opmærksom på begrænsningerne i informations- og dokumentationsværdien af udtalelser fra studerende, kolleger, vejledere eller studieledere.

Vejledning om udformning af undervisningsportfolien

En undervisningsportfolio er *ikke* en samling af alle de dokumenter og alt det materiale, som er produceret som led i egne undervisningsaktiviteter. En god undervisningsportfolio består af et omhyggeligt udvalgt materiale, der giver et klart, veldokumenteret og afrundet billede af undervisningserfaring, perspektiv på undervisning og undervisningsresultater. En undervisningsportfolio fylder typisk 4-8 sider plus bilag.

En undervisningsportfolio er typisk opdelt i tre elementer – *beskrivelse, begrundelser og resultater*, der tilsammen giver grundlaget for at vurdere undervisningskvalifikationerne.

Punktet *beskrivelse* viser omfang og variation af undervisningserfaring og erfaring med udvikling af undervisning. *Begrundelser* beskriver *hvordan* der undervises, og *hvorfor* undervisningen er grebet an på den valgte måde. *Resultater* skal på grundlag af evalueringer af forskellig slags indikere resultaterne af forskellige undervisningsaktiviteter. De medtagne evalueringer og evalueringsformer skal sættes i sammenhæng og kommenteres.

Det skal understreges, at udformningen af portfolioen kan variere i forhold til den videnskabelige medarbejders stilling og undervisningsmæssige erfaring, ligesom vurderinger heraf ikke er det samme for adjunkter, lektorer og professorer.

Det skal også understreges at indenfor universitetets rammer kan en undervisningsportfolio udformes på mangfoldige måder.

Vejledning om bedømmelse af undervisningskvalifikationer på grundlag af undervisningsportfolier

Der findes ikke ét kriterium, der alene kan tjene som dokumentation for undervisningsmæssige kvalifikationer, hvilket er begrundelsen for, at undervisningsportfolien er valgt som

dokumentationsform. Den endelige bedømmelse af en ansøgers undervisningsmæssige kvalifikationer vil derfor foreligge i form af en sammenvejning af en række kriterier, der i lighed med bedømmelsen af en ansøgers forskningsmæssige kvalifikationer bør ekspliciteres.

Følgende kriterier kan indgå i bedømmelsesudvalgets samlede vurdering:

- *Omfang og variation af undervisningserfaring*
- *Udvikling*

Herunder om ansøgeren over tid har

- erhvervet sig erfaringer med flere og flere niveauer af undervisning (bacheloruddannelsen, kandidatuddannelsen, ph.d.-uddannelse, gæsteunderviser på andre universiteter)
- erhvervet sig erfaring med flere og flere forskellige undervisningsformer (herunder forskellige former for forelæsninger, forskellige former for holdundervisning, vejledning af studenter, kollegavejledning mv.)
- udbygget sin viden om pædagogiske og fagdidaktiske emner
- været involveret i udvikling af undervisningsformer, fag, discipliner og uddannelser

- *Begrundelsernes relevans og konsistens*

- *Resultater*

Evalueringer fra studerende, der belyser i hvilket omfang undervisningsforløbenes organisering og gennemførelse har bidraget til de studerendes læring, bør tillægges betydning. Det bør også tillægges betydning, på hvilke måder ansøgeren har fortolket de studerendes tilbagemeldinger, og på hvilke måder evalueringerne er brugt i bestræbelserne på at udvikle egen undervisning.

Udtalelser fra f.eks. studieleder, institutleder eller kursusledere bl.a. i forbindelse med pædagogisk udvikling kan ligeledes indgå i vurderingen af undervisningsmæssige kvalifikationer.

Bedømmelsesudvalget skal være opmærksom på begrænsningerne i informations- og dokumentationsværdien af udtalelser fra studerende, kolleger, vejledere eller studieledere.

Undervisningsportfolierne anvendes og vurderes under hensyntagen til kravene til ansøgerne i de forskellige stillingskategorier.

Ved ansøgning til *adjunkture* er der intet formelt krav om undervisningserfaring. Mange ansøgere har dog undervisningserfaring fra ph.d.-forløbet og/eller fra ansættelser som studenterundervisere, som det vil være relevant at redegøre for i undervisningsportfolien. Nogle ph.d.-studerende har gennemført meget selvstændige undervisningsforløb, andre har medvirket til at gennemføre undervisningsforløb med fastlagt pensum og fastlagt undervisnings- og eksamensformer.

Ved ansøgning til *lektorater* er der i medfør af stillingsstrukturen og Aarhus Universitets udfyldende regler særlige minimumskrav vedrørende undervisningserfaring og uddannelse i undervisning. Ifølge Det Samfundsvidenskabelige Fakultets regler herom af november 1994

(www.sam.au.dk/pdf/regler/vedtagelse_paedagogik.pdf) skal det således påses

1. at ansøgeren har gennemført Aarhus Universitets obligatoriske kursus af fire dages varighed i universitetspædagogik for adjunkter (eller tilsvarende)
2. at ansøgeren har forestået to semestres undervisning – helst på to forskellige niveauer og under anvendelse af forskellige undervisningsformer - med kvalificeret supervision (eller tilsvarende)
3. at der foreligger en rapport fra vejlederen og en udtalelse fra studielederen.

Hvis ansøgeren i sit hidtidige forløb ikke har undervisningserfaring, sker ansættelsen på prøve i indtil 1½ år, inden for hvilken minimumskravene skal indfries.

Ved ansøgning til *professorater* er der ingen yderligere formelle krav til undervisningskompetencer, men der er en forventning om, at en ansøger til et professorat kan dokumentere en højere grad af udvikling i de undervisningsmæssige kvalifikationer end ansøgere til en stilling på lektorniveau.